

EGY ÁTLAGOS MUNKAÉV

Beszámoló
az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára
2013. évi működéséről

Budapest, 2014

TARTALOMJEGYZÉK

<i>Gyarmati György: Egy átlagos munkaév</i>	3
BESZÁMOLÓ, 2013	7
I. A Történeti Levéltár historia domusa	7
II. Iratátadások, iratátvételek	13
III. Az állampolgári ügyek intézése	14
IV. A tudományos kutatók fogdása	16
V. A levéltári feldolgozó munka	18
VI. A tudományos feldolgozó munka	22
VII. Gazdálkodás	25
FÜGGELÉK	
A Történeti Levéltár munkatársainak válogatott publikációs jegyzéke, 2013.	30
A Történeti Levéltár kiadványai és az általa támogatott kiadványok, 1999–2013.	48

Egy átlagos munkaév

A Történeti Levéltár 2013-ról szóló beszámolója soványabb az előzőnél. Ennek oka, hogy a 2012. évi riport a Levéltár működésének 15 éves fennállására is visszatekintett,¹ most viszont olyan – mondhatni szokványos – munkaévről tudósíthatunk, amelyet a numerológia szerint baljós (13) szám sem tett rendkívülivé.

Évenkénti munkarendünkhöz képest említésre érdemes eltérés két területen történt. Az egyik, hogy az iratátadásra kötelezett szervektől 2013 folyamán kétszer annyi archív anyagot vett át a Levéltár, mint a megelőző fél évtized során összesen. A másik, hogy az elmúlt évek során valóban szűkössé lett kutatói férőhelyek számát úgy bővítettük közel ötven százalékkal (17-ről 25-re), hogy a kutatóterembe épített galérián egyúttal a manapság modernnek számító „E-levéltár” irányába is előrelépést is tettünk. Az új munkaállomásokon digitalizált formában férhetnek hozzá a közelmúlt bűvárai a Levéltárban őrzött – leginkább keresett – forráscsoportokhoz. Az már a „szokások rabja” emberi habitussal függ össze, hogy az elektronikus formában egyre gyarapodó iratmegismerés kínálathoz képest a hagyományos, papíralapú forrásbongészés – egyelőre – preferáltabb.

Egy másik területen viszont kifejezetten nekilendült az E-levéltár kínálta „kényelem” kihasználása. Információs kárpótlás ügyében az elmúlt évben már a Levéltárhoz fordulók 70 százaléka online „ügyfélkapun” nyújtotta be igényét. Arra viszont nem tudunk választ adni, hogy az ügyfelek hozzánk fordulása szezonálisan miért olyan rapszodikus. Harmadik éve tapasztaljuk, hogy az év első három hónapjában érkezik be a megkeresések közel, vagy akár több mint fele. Gyanakodhatunk bár a hosszú téli estékre, vagy arra, hogy sokaknál ezzel bővült a szilveszteri/újévi fo-

---

1 Másfél évtized. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára tizenöt éves, illetve 2012. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. ÁBTL, Budapest, 2013.

gadalmak listája, de ezen algoritmus megfejtése még várat magára. Az inkább érzékelhető, hogy az elektronikus, „drótposta” kommunikálás a fiatalabb generációk körében kedvelt. Ebben annak is szerepe lehet, hogy a rendszerátalakítás éveinek fiatalos középgenerációja – akik többsége időközben beletanult a világháló használatába – manapság már nyugdíjas, vagy afelé ballag. Fiaik, lányaik meg hamarabb tanulták meg a pc-használat alapfogásait, mint a betűvetést.

Más vonatkozásban csapódik le az idő múlása a munkatársak teljesítményén. A Levéltár gründolása idején fiatal pályakezdők egy, másfél évtized alatt nem csupán az államszocializmus titkosszolgálatának működési rendjében tanultak meg eligazodni, hanem archiváriusokként, historikusokként is kezdenek „beérni”. Középgenerációssá lett derékhadként az ő munkásságuk hozadéka révén ismerhető az egykori államvédelmi/állambiztonsági szervek intézménytörténete, holott annak rekonstruálása erősen foghíjas és szénakazal összevisszaságban beérkezett irathalmazból indult. A hagyományos politikatörténet körébe sorolható publikációkon kívül a szervezettörténeti közlemények dominanciája jellemezte elmúlt évi tevékenységünket. (Lásd a beszámoló végén az ÁBTL munkatársainak 2013. évi válogatott publikációs jegyzékét.)

Közrejátszott ebben egy olyan háttér-logisztikai fejlesztés is, amely kívülről nézve aligha látható. A Levéltár alapfeladata az állampolgári információs kárpótlás teljesítése. Az ennek érdekében fokozatosan kiépített és napi használatúvá lett elektronikus adatrögzítés, illetve az – egyre bővülő – adatbázisban való eligazodást segítő funkcionális keresési programok nem csupán az állampolgárok informálását segítik elő, hanem a levéltári iratfeltárást és a történészi kutatómunkát is. Az elmúlt évtized beruházási-fejlesztési programjaiban – ideértve a beszámoló évét is – az informatikai korszerűsítések vitték a prímet. (Miközben – másfél évtized múltán – már az épület, illetve az épületgépészet állaga is mielőbb generális renoválást igényel.) Összességében a folyamatos informatikai innováció – a munkatársak abba való betanulása, illetve készségszintűvé lett használata – is meghúzódik a publikációs tevékenység örvendetes gyarapódása mögött.

Tették, teszik ezt a Levéltár munkatársai úgy, hogy közben az állampolgárok és a külső kutatók változatlanul intenzív megkereséseinek is eleget kell tennünk. (Az másfél évtizedes tapasztalat, hogy a Levéltárhoz fordulóok száma évről évre esetlegesen változik. Lásd a részletes beszámoló idősoros diagramjait.) A beszámoló évében 10 százalékkal mérséklődött ugyan az állampolgári megkeresés száma, ám a részükre kiadott iratmennyiség csupán 4 százalékkal volt kevesebb. Ezt azt jelenti, hogy némileg javult a fajlagos találati arány, azaz egy érdeklődőre vetítve valamivel több iratra bukkantunk. Hasonlóképpen 10 százalékkal mérséklődött az új kutatási témák száma, ám a kutatók szorgalma – látogatásaik száma – 6 százalékkal gyarapodott, s a korábbi évhez képest kevesebb másolatot kértek. Ez utóbbi elsődleges oka, hogy a kutatásokhoz rendelhető pályázati támogatások megcsappanása miatt több információt bogarásznak ki, illetve rögzítenek „kódexmásoló szerzetesekként”, s jobban meggondolják a xerox-rendelést. Így is naponta több mint 360, éves összesítésben 77 ezer oldalnyi másolatot adtunk ki a levéltárba járó kutatóknak. Ehhez hozzáadva az állampolgári igénylést, munkanaponként több mint 600, éves szinten több mint 125 ezer oldallal teljesítettük a törvény szerinti egyéni, illetve kollektív információs kárpótlási kötelezettségünket. Ezzel továbbra is fennmaradt az a fajlagos egyensúlytalanság, hogy az ÁBTL-nek – miközben az őrzött iratmennyiség alapján továbbra is az ország legkisebb levéltára –, a legnagyobb levéltárakkal vetekszik szolgáltatási forgalma. Csak kicsit kell általánosítanunk, hogy ennek historiográfiai következményeit is jelezzük. Az elmúlt évtizedben a huszadik század második feléről szóló történeti munkákban már önálló részkérdésként, vagy a narratívába szervesítve tematizálódott a titkosszolgálati problematika, s ezen túlmenően korábbi korszakok felidézésénél is ez irányban ösztönözte a múltfeltárást.

A szélesebb közönség felé történő kapunyitás („Nyitott Levéltár” program) keretében folytatódott az elmúlt év minden hónapjában az ún. „Történelmi KÁVÉHÁZ” rendezvényeink sora. Változás annyi volt, hogy immár nem csupán a Levéltár munkatársai adtak számot valamely kutatásuk újabb hozadékáról, hanem meghívott külső előadókkal is megismerkedhetett a kávéház – egyre bővülő – törzsközönsége. A főként felsőfokú tanintézetek

hallgatóinak tartott csoportos konzultációs látogatásokon túlmenően említ-
hető, hogy a Magyar Történelmi Társulat szintén a Levéltár aulájában tartja
rendszeres előadó-estjeinek egy részét.

A Levéltár *Betekintő* címen megjelenő online folyóirata (www.betekinto.hu) továbbra is nem vártan magas látogatottságú. A közönségsiker mellett szakmai elismerésként értékelhető, hogy a lapot az MTA beválogatta a történettudományi szakmai periodikák sorába is.

A posztszocialista országok hozzánk hasonló profilú társintézményeivel évtizedes múltra visszatekintő együttműködési menetrend szerint zajlanak a tapasztalatcserék, szakmai konferenciák. A beszámoló évét illetően ezek közül említhető, hogy elkezdődött a „rákészsülés” az 1989-es kelet-közép-európai rendszerátalakítások negyedszázados évfordulójára. A soros prágai tanácskozáson a 2014. évre az ÁBTL főigazgatóját választották az European Network of Official Authorities in Charge of the Secret Police Files („Hét nővér”) elnökévé. (Az erről szóló riport – értelemszerűen – a következő évi beszámolóban lesz olvasható.)

A beszámoló évében a *Recsk. Magyarországi internáló- és kényszermunkatáborok* c. vándorkiállításunk megfordult Bukarestben, Máramarosszigeten és Stuttgartban, utóbbi két helyen a titkosszolgálati múltra emlékező szakmai rendezvények keretében. A Levéltár munkatársai itthon is külföldön is tucatnyi alkalommal vettek részt előadásokkal szakmai konferenciákon. Emellett több alkalommal mutatták be társintézetekben dolgozó kollégák – többnyire 20. századi, illetve állambiztonsági tárgykorú – újonnan megjelent könyveit.

2014. június

Gyarmati György

BESZÁMOLÓ, 2013

A Történeti Levéltár 2013. évi munkájának fontosabb jogi előírásait továbbra is a 2003. évi III. törvény határozta meg. Emellett a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról rendelkező 2011. évi CXII. törvény, valamint a közlevéltárak és a nyilvános magánlevéltárak tevékenységével összefüggő szakmai követelményeket előíró 10/2002. (IV. 13.) NKÖM rendelet előírása határozzák meg.

I. A Történeti Levéltár historia domusa, 2013

FEBRUÁR

Pécs. A PTE tanára, Vonyó József: *Egy monolit rendszer árnyalatai. Tanulmányok Magyarország 1945 utáni történetéről* (Kronosz Kiadó, Pécs, 2012. c. könyvét mutatta be a Művészetek Házában a Levéltár főigazgatója.

Budapest. Baráth Magdolna – Feitl István: *Lehallgatott kihallgatások c. dokumentumkötetét* mutatta be a Politikatörténeti Intézetben a Levéltár főigazgatója.

Prága. Az European Network of Official Authorities in Charge of the Secret Police Files („Hét Nővér”) évi rendes munkakonferenciája.

ÁPRILIS

Debrecen. A XXXI. Országos Tudományos Diákköri Konferencián (Humántudományok) a Levéltár főigazgatója az 1945 utáni magyar történelem szekció zsűri elnöke volt.

Máramarossziget. A romániai Fundatia Acadenica Civica szervezésében a Memorial of the Victims of Communism and Resistance börtönmúzeum-

ban a Levéltár főigazgatója – egy kerekasztal konferencián való részvétel mellett – megnyitotta a Recsk. Magyarországi internáló- és kényszermunkatáborok című kiállítást.

Budapest. Roland Jahn, az egykori keletnémet Stasi akták kezelésének szövetségi megbízottja, a berlini BStU vezetője, magyarországi programja keretében munkamegbeszélést folytatott az ÁBTL vezetőivel.

MÁJUS

Kolozsvár. A Magyar Politikatudományi Társaság éves konferenciája. A Politikatörténeti szekciót a Levéltár főigazgatója szervezte, moderálta és elnökölte, majd ennek lezárultával ugyanott, a Babes-Bólyai Egyetem Történelem Fakultásán tartott előadást.

JÚNIUS

Budapest. Cserényi Zsitnyányi Ildikó: *Kibányászott „lignitbűnök” – A Rákosi-korszak egy bányamérnök perének anatómiája* L’Harmattan – ÁBTL, Budapest, 2013. c. kötetét, valamint a Cseh Gergő Bendegúz és Okváth Imre által szerkesztett *A politikai rendőrség újjászervezése és működése, 1956-1962* L’Harmattan – ÁBTL, Budapest, 2013. c. tanulmánykötetet Szász Zoltán és Stefano Bottoni, az MTA BTK Történettudományi Intézetének munkatársai mutatták be a Történeti Levéltárban.

JÚLIUS

Stuttgart. Magyar Kulturális Intézetben bemutatott *Recsk. Magyarországi internáló- és kényszermunkatáborok* című kiállítást a Levéltár főigazgatója nyitotta meg, a Kulturális Intézet féléves rendezvényeit záró kerekasztal konferencián pedig a Levéltár főigazgató-helyettese vett részt.

Regensburg. A Levéltár főigazgatója a Regensburgba áttelepül Münchener Magyar Intézet igazgatójával K. Lengyel Zsolttal folytatott megbeszélést a két intézmény közötti együttműködési megállapodás előkészítéséről.

SZEPTEMBER

Budapest. A Nemzeti Biztonsági Felügyelet ellenőrzési programja keretében vizsgálta a Történeti Levéltárban a minősített adatok kezelésének rendjét, amelyet megfelelőnek talált.

OKTÓBER

A Trójai faló a Belügyminisztériumban – Az ÁVH szervezete és vezérkara, 1953-1956. (Szerkesztette: Gyarmati György és Palasik Mária) L'Harmattan Kiadó – ÁBTL, Budapest, 2013. c. archontológiai tanulmánykötetet Rainer M. János egyetemi tanár mutatta be a Történeti levéltárban.

Recsk. A Recski Nemzeti Emlékhely kiállítási épületében láthatták az érdeklődők a *Duna-Fekete-tenger-csatorna: Egy előirányzott temető* című kiállítást, amit a romániai Academia Civică Alapítvánnyal együtt rendezett az ÁBTL.

Budapest. Az MTA várbeli épületkomplexumának Jakobinus termében volt megtekinthető a *Fekete Pünkösd: Deportálások a Baraganba* című, az Academia Civică Alapítvánnyal közösen rendezett kiállításunk.

Budapest. A kolozsvári *Korunk* c. folyóirat *A Kádár-korszak (és) története*i címet viselő 2013. októberi tematikus lapszámát Kovács Kiss Gyöngy főszerkesztő és Rainer M. János egyetemi tanár és mutatta be a Történeti Levéltárban.

Budapest. Magyarországi tanulmányútjuk keretében 3 kínai kutató látogatta meg a Történeti Levéltárat. A volt kelet-európai szocialista országok történetét vizsgálják a „reform és stabilitás” tematika keretében.

Budapest. A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága által szervezett továbbképzés keretében Bikki István titkárságvezető egymást követő előadásaiban adott tájékoztatást a BVOP meghívottjainak, *Az ÁBTL helye, szerepe a levéltári rendszerben* címmel.

NOVEMBER

Budapest. A Magyar Nemzeti Levéltár, Budapest Főváros Levéltára, a Történeti Levéltár és a Magyar Levéltárosok Egyesületének vezetői megbeszélést tartottak a Történeti Levéltárban a levéltárügy jövőbeni külföldi kapcsolatainak továbbfejlesztéséről.

Budapest. Az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottsága november 19-ei ülésén tárgyalta az ÁBTL 2012. évi beszámolóját és vette ezt egyhangúlag tudomásul.

Nagyvárad. A Posticum Alapítvány, a Movimentum Iuventutis Cristianae valamint az ÁBTL által szervezett *Az egyház hatalma – a hatalom egyháza* c. nemzetközi konferencián a Levéltár több munkatársa tartott előadást.

DECEMBER

Budapest. *A Bűnbak minden időben. Bűnbakok a magyar és az egyetemes történelemben.* (Szerkesztette: Gyarmati György, Lengvári István, Pók Attila, Vonyó József.) Kronosz Kiadó – MTT – ÁBTL. Pécs – Budapest, 2013. c tanulmánykötetet Kövér György egyetemi tanár mutatta be a Történeti Levéltárban.

Budapest. Ismét kettős könyvbemutató a Történeti Levéltárban. A *Titkos történetek – Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából* c. kötetet (Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Krauhulcsán Zsolt, Müller Rolf, Takács Tibor) Szakály Sándor egyetemi tanár, az NKE tudományos rektorhelyettese, Krauhulcsán Zsolt: *A párt belügye. A politikai rendőrség és az MSZMP a korai Kádár-korszakban* c. kötetét Révész Béla egyetemi docens mutatta be.

Budapest. A Debreceni Egyetem professzora, Valuch Tibor: *Magyar hétköznapok. Fejezetek a mindennapi élet történetéből a második világháborútól az ezredfordulóig.* Napvilág kiadó, Budapest, 2013 c. legújabb könyvét kerekasztal beszélgetés résztvevőjeként mutatta be a Levéltár főigazgatója a Kossuth Klubban.

Az ÁBTL internetes folyóirata, a *Betekintő* népszerűsége továbbra is magas szintű. 2013-ban 25.155 látogató 34.741 alkalommal 80.148 oldalt töltött le. A *Múlt-kor* történelmi portál többször is szemlélte lapunkat. Az MTA II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya döntése alapján pedig a *Betekintő* 2013-ban felkerült a tudományos folyóiratok listájára.

A Történeti Levéltár munkatársai közül továbbra is többen aktív résztvevői a levéltárosok és történészek hazai és külföldi szakma közéletének. A Levéltár főigazgatója a Pécsi Tudományegyetem Történettudományi Intézetének egyetemi tanára, az MTA II. Filozófiai és Történettudományok Osztályának, valamint MTA Történettudományi Bizottságának választott tagja, a Magyar Történelmi Társulat elnökhelyettese, a Rubicon és a Történelemtanítás c. folyóiratok szerkesztőbizottsági tagja. Petrikné Vámos Ida főosztályvezető az EMMI Levéltári Akkreditációs Szakbizottságának tagja. Cseh Gergő Bendegúz főosztályvezető-helyettes a Magyar Levéltárosok Egyesületének alelnöke, az MLE informatikai szekciójának helyettes vezetője és levéltári szakfelügyelő. Baráth Magdolna osztályvezető a Magyar Történelmi Társulat Igazgatóválasztmányának tagja és az ELTE BTK meghívott előadója. Köbel Szilvia az ELTE ÁJK, Sonnevend Gergely a Semmelweis Egyetem meghívott előadója. Müller Rolf közreműködött az Országháznál létrejövő, az 1956. októberi sortűznek emléket állító kiállítás létrehozásában és részt vesz a *Múlt-kor* c. történelmi magazin szerkesztőbizottságának munkájában.

Az ELTE Bölcsészettudományi Kara, a Kodolányi János Főiskola, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem magyar nyelvű levéltárosképzése, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Polgári Nemzetbiztonsági Tanszékének, valamint Biztonság- és Védelempolitika szakos hallgatóinak, illetve a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat tiszti szaktanfolyama résztvevőinek, a Hadtörténelmi Levéltár és Irattár képviselőinek részvételével, összesen nyolc alkalommal, mintegy 120 fő tett látogatást 2013-ban a Történeti Levéltárban, ahol Bikki István *titkárságvezető* adott tájékoztatást a Levéltár működéséről és főbb feladatairól.

Munkatársaink közül Bandi István Romániában, Bank Barbara Romániában és Németországban, Baráth Magdolna Lengyelországban és Szlovákiában, Cseh Gergő Bendegúz Belgiumban, Palasik Mária Németországban és Lengyelországban, Szőnyei Tamás Szlovákiában, Vörös Géza Romániában képviselték a Történeti Levéltárat külföldi társintézményeink különböző rendezvényein.

A Történeti Levéltár 2013. évre jóváhagyott létszáma továbbra is 99 fő. Kollégáink közül sikeres közigazgatási szakvizsgát három fő, közigazgatási alapvizsgát két fő és titkos ügykezelői vizsgát szintén két fő tett. Egy munkatársunk PhD címet szerzett, egy az MTA doktora lett, egy pedig folytatja PhD képzésen való részvételét. A beszámoló évében 5 munkatársunk ment nyugdíjba, egy fő munkaviszonya szűnt meg. Helyükre új munkatársak léptek.

II. Iratátadások, iratátvételek

A tavalyi évet nem számítva, amikor nem vettünk át iratokat, sokévi gyakorlatunkat 2013-ban is folytatva, a *titkárságvezető* és a *Levéltári Főosztály vezetőjének* koordinálásával 61,25 folyóméternyi új irat került a Történeti Levéltárba:

- a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Hadtörténelmi Levéltárától az egykori HM Katonapolitikai Osztály, Katonapolitikai Csoportfőnökség, Katonai Elhárító Csoportfőnökség, IV. Csoportfőnökség és az MNVK 2. Csoportfőnökség 1945 és 1979 között keletkezett 20,44 ifm-nyi iratát;
- a Nemzetbiztonsági Szakszolgálattól a BM egykori III/V. Csoportfőnökségének 1958 és 1988 között keletkezett irataiból 0,12 ifm-nyit;
- az Információs Hivataltól a BM egykori III/I. Csoportfőnökségének 1950 és 1990 között keletkezett irataiból 40,32 ifm-nyit;
- magánszemélyektől 0,37 ifm-nyit vettünk át.

<i>Iratátadásra kötelezett szervek</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Átvilágító Bizottságok						
A (volt) Belügyminisztérium és szervei	11,16	2,22	0,96	0,25		
Információs Hivatal	1,46		1,80			40,32
Katonai Felderítő Hivatal		0,02				
Katonai Biztonsági Hivatal		0,02				
Központi Kárrendezési Iroda (BM-től elvitt internálási iratok)				0,60		
Nemzetbiztonsági Hivatal	0,01					
Nemzetbiztonsági Szakszolgálat	1,56	0,12		0,12		0,12
Országgyűlés Hivatala						
Váci Fegyház és Börtön	8,27					
Miniszterelnöki Hivatal		0,01				
HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum						20,44
magánszemély			0,12	0,02		0,37
Összesen	22,46	2,40	2,88	0,99	0	61,25

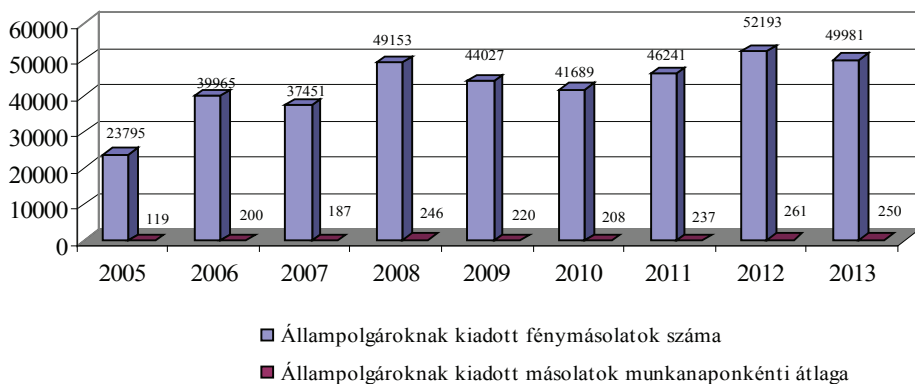
III. Az állampolgári ügyek intézése

A 2013-as évben összesen 2577 db (2012-ben 3268 db) ügyiratot, 2257 új és 320 db ismételt kérelmet regisztráltak az osztály munkatársai. Az intézmény megalakulásától kezdve eddig összesen 32.272 személy kérelmét rögzítettük 2013. december 31-éig. Az ismételt és az ún. szakaszolt ügyek ráadásul jelentős mértékben tovább növelik az intézmény ügyiratforgalmát. Az előző évihez képest összességében 20%-kal csökkent a benyújtott kérelmek száma. Az online kitölthető, azonnal eljuttatható kérelem viszont továbbra is népszerű volt az állampolgárok között. Az elmúlt évben 986 fő saját személyére és 602 állampolgár elhunyt hozzátartozójára online juttatta el kérelmét a levéltárunkhoz. Összesen tehát a 2257 új kérelemből 1588 db érkezett online (70%).

Az elmúlt évben 2544 db lezárt és a Levéltárba eljuttatott ügyiratokból 1503 db (2012-ben 1547 db) volt nemleges, az 1041 db (2012-ben 958 db) „találatos” ügyirat esetében pedig 49.981 oldal (2012-ben 52.193 oldal) másolatot adtunk át az ügyfeleknek. A betekintők többségében személyesen vették át az iratmásolatokat, a kérelmezők mintegy 35%-ának pedig postai úton juttattuk el az előkészített anyagot. A nemleges és érdemi válaszok aránya 59-41%, ami a 2012-es adatokhoz képest kissé javult (2012: 61-39%). Ezen belül az ismételt kérelmek esetében 26%-kal több, 12.546 oldal (2012-ben 9300 oldal) újabb iratmásolatot vehettek át az érdeklődők. Az elmúlt 17 évben a második legtöbb iratmásolatot adtuk ki, 1997-től összesen már jóval több mint félmillió (pontosan 646.841) oldalnyi másolat alapján ismerhették meg az állampolgárok a róluk vagy hozzátartozóikról szóló állambiztonsági iratokat.

Az ügyfelek – egy-két kivételtől eltekintve – kérték a róluk jelentő ügynők azonosítását. 589 fedőnév azonosításával 549 lapnyi iratmásolatot adtunk át a kérelmezőknek. Az év folyamán egy személy élt zároltatási jogával, és két ügyfél helyesbítési kérelmét regisztráltunk.

Állampolgároknak kiadott fénymásolatok

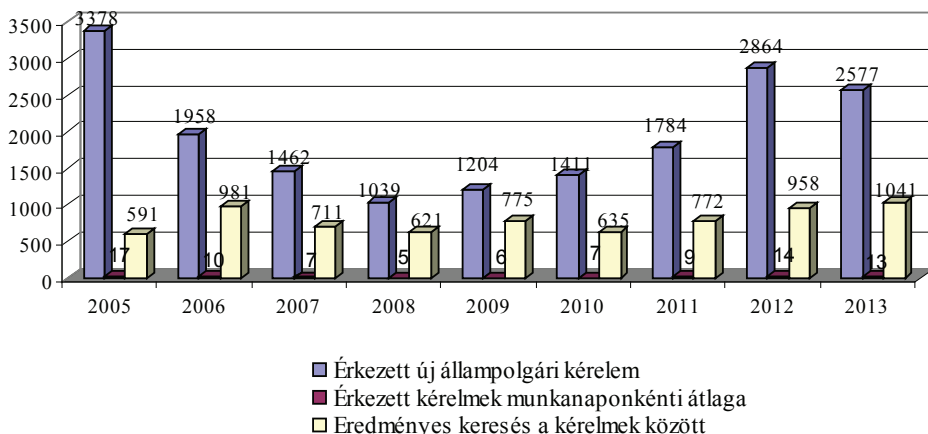

Az ügyfelek életkorára, egészségügyi állapotára és egyéb indokaira való tekintettel 601 db kérelmet (az ügyek közel 25%-át) emeltünk ki az érkezési sorrendből, amiket „azonnal” (3 db), „sürgős” (399 db) és egyéb megkülönböztető instrukciókkal, illetve jelzéssel (199 db) továbbítottunk az iratelőkészítést végző munkatársakhoz.

A befejezett kutatásoknál 1829 esetben (2012-ben: 2011) volt a keresés eredménytelen, 916 ügyfélnek pedig (2012-ben: 1044) 52.658 oldalnyi másolatot készítettünk elő.

Állampolgári kérelmek és közülük az eredményes keresések

Az összes beérkezett kérelmekhez viszonyítva az eredményes keresés átlaga: 40%

IV. A tudományos kutatók fogadása

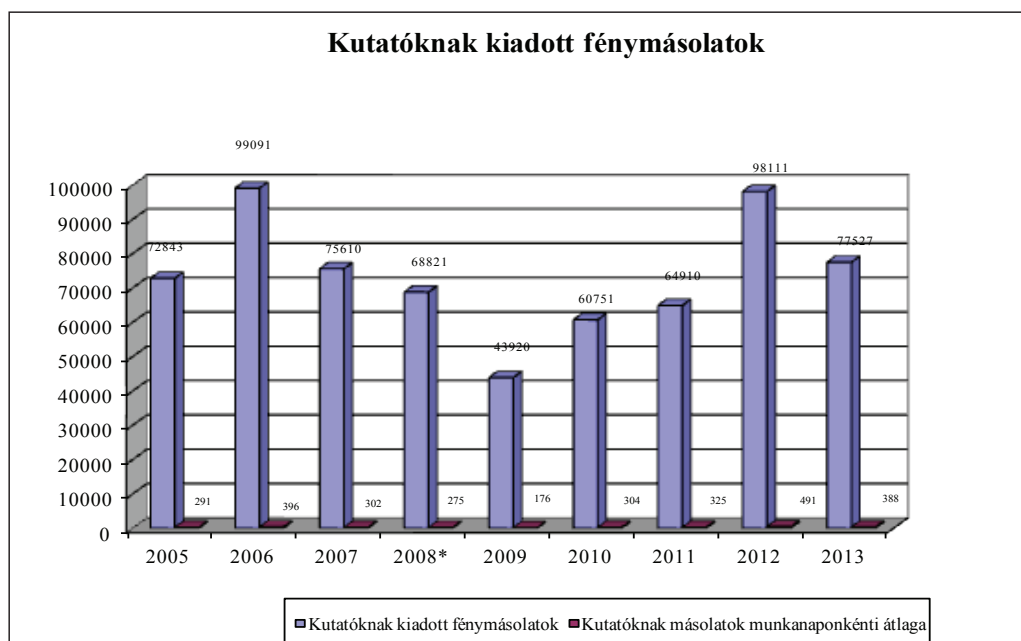
A levéltár kutatószolgálata a 2003. novemberi nyitástól 2013 végéig *1761* kutatót regisztrált, akik összesen 2111 kutatási témában jelezték kutatási szándékukat.

A 2012-ben megszűnt Levéltári Kutatási Kuratóriumától a kutatási engedélyek kiadása visszakerült a Történeti Levéltár főigazgatójához.

2013-ban *152* volt az új kérelmek száma, és *218* kutatás húzódott át az előző évből, így ebben az évben összesen *370* kutatási témára adtunk ki iratokat.

A Kutatónapló szerint 2013-ban ténylegesen *342* külső és *18* belső kutató látogatta meg a kutatótermet, tehát összesen *360* kutatót szolgáltunk ki (tavaly *342*-t). Ők együttesen *3797* (tavaly *3577*) alkalommal kutattak, és *3072* (tavaly *2832*) nyilvántartásba vett kéréslapon adminisztráltuk a kiadott iratanyagot.

A múlt évben *11* külföldi kutató volt, közülük tíz az Európai Unió valamelyik országából érkezett, egy pedig az Unión kívülről. Magánkutató öt volt 2013-ban. Kutatási kérelmet nem utasított el az ÁBTL főigazgatója, azonban egy kutatási témára nem találtunk levéltári anyagot.

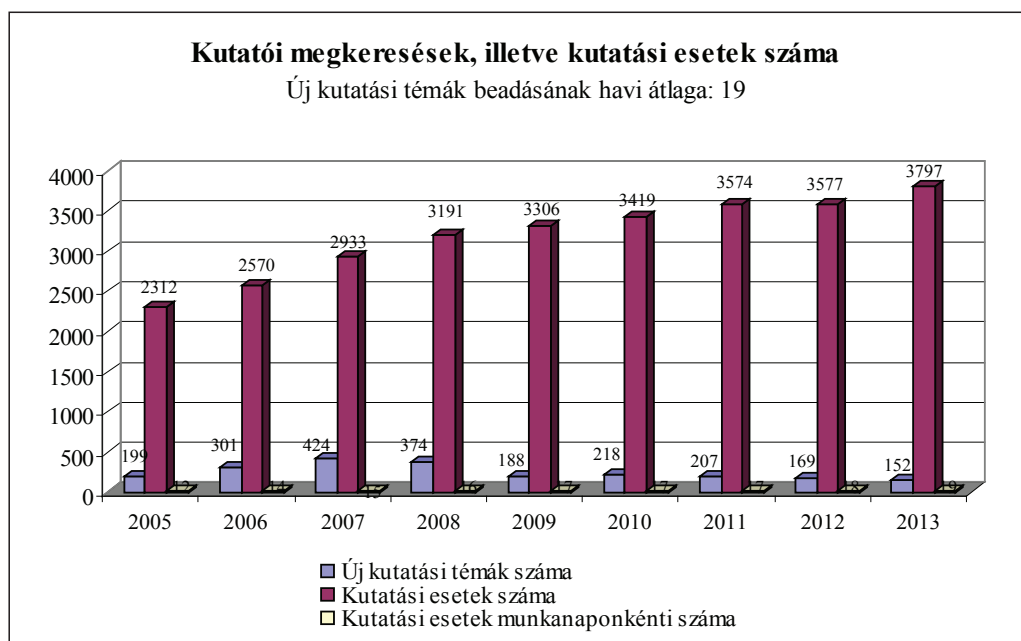

2013-ban 77.527 lap fénymásolatot és 506 digitalizált fotót adtunk ki a kutatóknak. Az összes kiadott fénymásolatnak csak alig több, mint 4%-a, 3212 lap volt anonimizált.

A Levéltár munkatársai 6515 dossziét, 9302 lap szálas iratot és 175 doboz működési iratot néztek át, majd adtak ki a kutatóknak.

Folytattuk a BM III. főcsoportfőnökség szervezetével kapcsolatos iratok feltárását és digitalizálását a Magyar Országos Levéltárban. Az elkészült digitális másolatok a munkatársak rendelkezésére állnak a belső számítógépes hálózaton. Folytattuk az állambiztonsági parancsok adatbázisának építését, amely a levéltár honlapján is elérhető. Jelenleg 328 dokumentum (belügyi parancsok, utasítások, ügyrendek) 3222 oldal érhető el online formában a www.abparancsok.hu cím alatt.

Mindösszesen 19.872 tételnyi levéltári anyagot emeltek ki, jutattak el a kollégákhoz, adminisztráltak, majd helyeztek vissza a raktári helyükre az irat-raktárak rendjéért felelős kollégák.

V. A levéltári feldolgozó munka

2013 nyarán új digitális kutatótermi galériát alakítottunk ki, ahol megteremtettük az E-kutatás feltételeit, a szeptemberi nyitástól a Levéltár szolgáltatása a már digitalizált iratok elektronikus kutatásával bővült.

A levéltár komplex állományvédelmi programja, melyet az ún. *Norvég Alap* támogatott, hivatalosan 2011 áprilisáig tartott, azonban a szerződésben foglaltaknak megfelelően 2013-ban is – bár jóval kisebb ütemben – folytattuk az iratsavtalanítást.

2013-ban lényegesen lassabb ütemben, de folytatódott a *Levéltár komplex állományvédelmi programja*, ezen belül pedig az iratok tömeges savtalanítása. A munkafolyamatban 2013-ban 56.388 fólió (168 dosszié) különösen veszélyeztetett levéltári anyag savtalanítása, restaurálása történt meg. Az iratok digitalizálását részben belső munkaszervezéssel, részben pedig szerződéssel foglalkoztatott külsős munkavállalókkal oldottuk meg.

A fenti, a tömeges savtalanítással összefüggő feladatok mellett a restaurátorok elvégezték összesen 512 db fénykép restaurálását (tisztítás, cellux eltávolítása mechanikus úton és vegyszerrel, egyéb ragasztók eltávolítása nedves kezeléssel, préselés, szárítás, savmentes boríték készítése), 3 db könyv kötését, illetve 2 db fotóalbum tisztítását, fűzését és kötését.

Két NKA pályázatunkkal savmentes levéltári dobozokra 706.000 Ft-t, a restauráló műhely működtetéséhez szükséges anyagok beszerzésére pedig 700.000 Ft-ot nyertünk.

Az állományvédelmi célú digitalizálási feladatok közül 2013-ban is a savtalanításra váró dossziék, nyilvántartások kaptak prioritást. Emellett folyamatosan végeztük a különösen sokat kézbe vett vagy a használat miatt rossz fizikai állapotba került operatív és vizsgálati dossziék igény szerinti digitalizálását is. 2013-ban összesen 241.275 oldalt digitalizáltunk, illetve töltöttünk be az adatbázisba. Az ABTLINFO központi adatbázisban 2013.

december 31-én összesen így már *1.867.723* oldal volt digitálisan elérhető. Ebből összesen *480* dossziét (hozzávetőleg százezer oldalt) lett elektronikusan is kutatható.

Az internetes honlapunkon egyelőre a digitalizált iratainknak csak töredékét, a személyes adatokat nem tartalmazó iratokat, parancsokat és fényképeket tudjuk közzétenni.

A dossziékban, albumokban őrzött fényképek állományvédelme, valamint felhasználási körük szélesítése érdekében 2013-ban összesen *1639* fénykép digitalizálása, betöltése és leírása történt meg, melyben így összesen *13.171* fotó érhető el digitális formában. Ebből összesen *1585* db fényképet már internetes adatbázisunkban is közzétettünk.

Állományvédelmi okok miatt az O-8-dossziék egy részét, (135 dobozt) *16,20 ifm* iratanyagot dobozoltunk át savmentes dobozokba. Szintén állományvédelmi okokból választjuk el az iratoktól a különböző tárgyi és egyéb mellékleteket.

2012-ben elvégeztük a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat által 1999 és 2011 között, összesen 13 alkalommal átadott iratanyag felmérését. Már az átvétel során is egyértelmű volt, hogy a szoros értelemben vett III/V. Csoportfőnökség iratai mellett az egykori rádióelhárításért felelős belügyi szervek (BM III/5. Osztály), illetve a figyelő- és környeztanulmányozó osztály(ok) (főként a BM III/2. Osztály) által keletkeztetett iratanyagokat is magában foglalja az NBSZ által átadott anyag. Az így elkészült raktári jegyzék segítségével 2013-ban elvégeztük az iratanyag alapszintű rendezését. A rendezés során két új állagot hoztunk létre: 1.11.17. BM Műszaki Fejlesztési Felügyelet és jogelődjeinek iratai 1.11.18. BM III/2. (Operatív Figyelő és Környeztanulmányozó) Osztály iratai, az 1.11.8. III/V. Csoportfőnökség iratai állagból további 5 másik állagba soroltunk át még iratokat. Összességében 29,52 ifm iratot rendeztünk. Ugyancsak alapszinten rendeztük az Információs Hivataltól 2013-ban átvett összesen 336 doboznyi (40,32 iratfolyóméter terjedelmű) iratot, dossziét.

2013-ban befejeztük a több részletben átadott 3.2.5. O-8 dossziék közép-szinten történő összesorolását. Bár a dossziékból korábban, a 2003-as rendezés során már egy sorozatot kialakítottunk, a későbbi beszállítások miatt keletkezett újabb 3 sorozatot ismét össze kellett sorolnunk a korábban rendezettekkel. A rendezéssel egyidőben a dossziék alapadatait pontosítottuk az ABTLINFO-ban, illetve elvégeztük a már adatbázisban lévő adatlapok felülvizsgálatát és kiegészítését is. Az összesorolás után az iratanyag terjedelme 512 dobozra (911 dosszié) 61,44 iratfolyóméterre változott. A működési iratok középszintű (ügyirat szintű) rendezése keretében 1.11.8 III/V. Csoportfőnökség iratai, 74 doboz, 8,88 ifm és a 1.11.18. BM III/2. (Operatív Figyelő és Környezettanulmányozó) Osztály iratai, 16 doboz, 1,92 ifm, valamint 1.11.19. BM III/5. (Rádióelhárítási) Osztály iratai, 155 doboz, 18,60 ifm rendezése is megtörtént. Középszinten (ügyiratszinten) összesen tehát 757 dobozt (90,84 ifm-t) rendeztünk.

2013-ban elkezdtek a dossziékhoz csatolt melléletek rendezését és feldolgozását, ennek keretében a következő szálas iratokat rendeztük darabszinten: Bt 123 1-5. melléklet – Látóhatár levelezések /A-Z/, 1957-1964, 0,60 ifm; Bt 123 6. Melléklet – Látóhatárral kapcsolatos dokumentumok, 1957-1964, 0,12 ifm; O-8-837/1/1-2 sz. melléklet, KASTL, „VÁR” - Az emigráció iskolája az NSZK-ban, 1961-1978, 0,24 ifm; O-8-2001/1-40. sz. melléklet, Szabadságharcosok fn. dosszié melléletei, [1943] 1945-1988, 0,96 ifm. A 2.5.6. Kitiltással, kitelepítéssel kapcsolatos iratok állag rendezése során 5 doboznyi iratot (0,60 ifm-t) darabszinten rendeztünk. Darabszinten tehát 2013-ban összesen 25 doboz, 3,00 ifm-t rendeztünk.

A levéltári anyag használatához – az elkészült hagyományos segédleteken túl – nagy segítséget nyújt az *ABTLINFO-adatbázis*, amelyben a dossziék döntő többsége már valamilyen szinten kereshető. Az adatbázis-építésnél az elmúlt évben folytattuk a dossziék alapadatainak pontosítását. Folytatuk az ABTLINFO „*Regisztrum*” című moduljának a gyakorlatban való alkalmazását, több javaslatot tettünk a program könnyebb használatára. A központi adatbázisban 2013-ban 2368 szálas irat adatait rögzítettük. Az év során összesen több mint 13 ezer esetben pontosítottuk az adatbázisban

lévő dossziék adatait. Az adatbázisban több mint 21 ezer új nevet rögzítettünk, valamint csaknem 27 ezret módosítottunk, pontosítottunk. Összességében tehát 2013-ban pontosan 47.832 név-adat bevitel/módosítás történt. Az adatbázisban korábban már szereplő neveket összesen 85.270 (2012-ben: 111.471) esetben rendeltük újabb dossziékhoz. Összesen tehát 2013. december 31-én 193.807 dosszié, valamint 797.674 személy adatai szerepelnek az adatbázisban.

A központi adatbázis fejlesztésében 2013-ban elsősorban a digitális irat-előkészítésre koncentráltunk. Ennek a fejlesztésnek a keretében lehetőség nyílik a már digitalizált iratanyagok gépi anonimizálására (kitakarások vagy összevágások elvégzésére), az elkészült munkaanyagok vízjeles példányainak elektronikus hozzáférhetővé tételére vagy nyomtatására.

A központi adatbázis fejlesztésének másik területe a Regisztrum c. modul, melynek feladata lenne, hogy a rendszer lefedje a teljes levéltári anyagot, tehát a dosszié típusú iratok mellett minden egyéb irategység nyilvántartható és feldolgozható legyen itt. Az alapvető fejlesztések többsége elkészült a Regisztrum modulban, de más fejlesztések miatt ezt a programmodult egyelőre nem sikerült felhasználóbarát módon véglegesíteni, ezért ez a feladat áthúzódik 2014-re.

Folytattuk az állambiztonsági parancsok és normák feldolgozását és publikálását az interneten a www.abparancsok.hu cím alatt elérhető adatbázisban. 2013-ban összesen 207 új dokumentummal, 2171 oldallal gazdagodott az adatbázis, így jelenleg már összesen 328 parancsot, 3222 oldalt tartalmaz.

2013-ban befejeztük és folyamatosan működtettük az 1950-es évek munkatáborait – különös tekintettel a recski kényszermunkatáborra – bemutató új, kétnyelvű honlap, a www.munkataborok.hu fejlesztését.

VI. A tudományos feldolgozó munka

A Történeti Levéltár 2013. évi tudományos tevékenysége – a Levéltár működését szabályozó törvényi előírásoknak megfelelően – továbbra is az állambiztonság témaköreit érintő történettudományi kutatásokra, az eredmények közzétételére, valamint az Intézmény alaptevékenységét segítő könyvtári- és hagyatéki anyagok feldolgozására koncentrált.

A kutatómunka egyrészt a korábbi években megkezdett intézménytörténeti feltárásokra („Trizónia Hivatal”, Állami Egyházügyi Hivatal), másrészt az állambiztonság és társadalom témakörben végzett kutatásokra és feldolgozásokra koncentrált. Így folytatódott a magyar tudományos élet szereplőinek állambiztonsági ellenőrzésére irányuló kutatás, az MSZMP és a politikai rendőrség teljes Kádár-korszakbeli kapcsolatát feltáró munka, továbbá egyre hangsúlyosabbá vált az állambiztonság az egyházak és a népi értelmiség irányába végzett tevékenységének elemzése, az ügynökhálózatok kiépítése és működtetésének kérdései. Ugyancsak kiemelt, fontos témakörökként szerepeltek az egyházak irányában végzett tevékenységek dokumentálása, a Budapestről kitelepítettek adatbázisának folyamatos bővítése, valamint a politikai rendőrség képdokumentumainak tudományos feldolgozása. Az elmúlt évben vette kezdetét a politikai rendőrség – állambiztonság erőszak alkalmazási módszerei kutatása, elemzése valamint a határőrség második világháború utáni szervezetét és működését bemutató források, dokumentumok számbavétele.

A Tudományos főosztály munkatársai kutatási eredményeiket négy önálló kiadványban tették közzé. Krahulcsán Zsolt: *A párt belügye. A politikai rendőrség és az MSZMP a korai Kádár-korszakban, 1956–1962.* ÁBTL–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2013.; Müller Rolf: *A kormányzati ellenőrzés húsz éve 1993–2013.* Budapest, 2013.; Takács Tibor: *Besúgók a besúgásról. Ügynök-visszaemlékezések a Kádár-korszakból.* L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2013.; *Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából.* Szerkesztette Cseh Gergő Bendegúz, Krahulcsán Zsolt, Müller

Rolf, Takács Tibor. ÁBTL–L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2013. Ezen túlmenően – különböző szakmai és népszerűsítő folyóiratokban – 60 állambiztonsági-politikatörténeti tematikájú tanulmány, közlemény, forrásközlés jelent meg. A Palasik Mária osztályvezető társszerzőként működött közre a *Trójai faló a Belügyminisztériumban. Az ÁVH szervezet és vezérkara, 1953–1956*. Szerkesztette Gyarmati György, Palasik Mária. ÁBTL–L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2013. című kötet megjelentetésében, míg a Tudományos főosztály vezetője, Okváth Imre társszerkesztőként vett részt *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése, 1956–1962*. Szerkesztette Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. ÁBTL–L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2013. intézménytörténeti tanulmánykötet kiadásában.

A publikációk mellett a Tudományos főosztály munkatársai 26 szakmai konferencián – ebből öt külföldön – adtak számot kutatási eredményeikről.

A tudományos kutatások és az eredmények publikálása mellett a Tudományos főosztály az 2013-ban is kiemelt figyelmet fordított a levéltári tevékenység, a források oktatási és közművelődési célú bemutatására. Ennek keretében tovább folytatódott a Történelmi Kávéház előadássorozat (szervezte és vezette Palasik Mária osztályvezető). A középiskolák számára meghirdetett program keretében a Levéltár négy munkatársa – Krahulcsán Zsolt, Müller Rolf, Papp István és Takács Tibor – hat alkalommal tartott előadást. A Történelmi Levéltár ügyfélváró termében 2013 márciusában került felállításra a *100 éve született Kovács Imre* kiállítás, júliusban pedig az „Új szakasz” a *Belügyminisztériumban* című összeállítás. A szintén Argejő Éva által összeállított *Bibó István élete állambiztonsági szemszögből* c. kiállítás ez évben a hévízi Bibó István Gimnáziumban volt látható.

A hagyatékok, gyűjtemények területén az elmúlt évben tovább folyt a fotóhagyaték rendezése és tartalmi feltárása, ennek során 300 fotót sikerült feldolgozni és beilleszteni a Levéltár adatbázisába. Ezen felül Müller Rolf a Bolyai János Ösztöndíj keretében 435 darab 1956-os fotót rögzített az adatbázisba és részletes képleírással látta el őket. Befejezés közeli állapotba került a Makra Zoltán özvegye által átadott hagyatéki anyag rendezése is.

A Történeti Levéltár internetes folyóiratának a *Betekintő* számainak szerkesztésében a Tudományos Főosztály képviselőjében Krahulcsán Zsolt főszerkesztőként, Papp István pedig szerkesztőként vett részt.

A nemzetközi együttműködés keretében két témakörben is érintett volt a főosztály. A Cseh Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete által koordinált *A sztálini természetátalakítás Közép-Európában* című kutatási projektben Borvendég Zsuzsanna és Palasik Mária képviselték a Levéltárat, míg a társintézmények alkotta Network keretében megvalósuló – a soproni piknik 25. évfordulójához kapcsolódó és 2014 szeptemberében felállítani tervezett – „utazó kiállítás” magyar paneljeinek összeállításában vettünk részt.

VII. Gazdálkodás

A Levéltár 2013. évre jóváhagyott költségvetésének kiadási előirányzata 719,1 millió, melyből a támogatás mértéke 714,1 millió, a tervezett bevétel 5 millió forint volt. A feladat ellátására a 2013. évi engedélyezett létszámkeret 99 fő volt.

Az előirányzatok alakulása (millió forintban)

Előirányzatok teljesítésének levezetése (ei. = előirányzat)

Megnevezés	2012. év tény	2013. évi eredeti ei.	2013. évi tv-i mód. ei.	2013. évi módosított ei.	2013. évi tény	5/1	5/2
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban egy tizedessel						
Kiadás	722,7	719,1	705,1	730,1	729,6	100,95	99,93
<i>Ebből:</i> személyi	407,8	402,0	402,0	407,7	407,4	99,9	99,9
Munkaadókat terhelő járulék	109,2	102,6	102,6	103,4	103,4	94,69	100,0
Dologi kiadások	183,2	191,8	177,8	173,6	173,3	94,59	99,83
Egyéb működési c. kiadás	0	0	0	0,9	0,9		100,0
Beruházás	21,0	22,7	22,7	44,5	44,5	200,0	100,0
Lakáskölcsön nyújtás	1,5	0	0	0	0	0,0	
Bevétel	23,2	5,0	5,0	17,7	17,7	76,29	100,0
Támogatás	699,2	714,1	700,1	703,8	703,8	100,65	100,0
Előirányzat maradvány	8,6	-	-	8,6	8,6	100,0	100,0
Létszám (fő)	99	99	99	99	99	100,0	100,0

A *személyi juttatás* 2013. évi eredeti előirányzata 402 millió, a módosított előirányzat 407,7 millió, a teljesítés 407,4 millió forint volt.

A növekedésre a fedezetet nyújtotta:

- a céltartalékból kompenzációra az 1159/2013. (III. 28.) Korm. határozat alapján +2,9 millió forint,
- az NKA-tól elnyert pályázatból +2,4 millió forint,
- a Szabadságharcosokért Közalapítványtól kapott +0,4 millió forint,
- az előző évi kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradványból +0,4 millió forint,
- a dologi kiadások számlázott szellemi tevékenységre –0,4 millió forint.

Az előirányzat maradványa 0,3 millió forint, mely a kompenzáció maradványaként kötelezettség-vállalással terhelt és a 2013. december havi illetménnyel kifizetésre került.

A munkaadókat terhelő járulékok eredeti előirányzata 102,6 millió, a módosított előirányzat 103,4 millió, a teljesítés 103,4 millió forint volt.

A növekedésre fedezetet biztosított a kompenzáció kiegészítés járulék része (+0,8 millió forint), pályázatból (NKA) +0,02 millió forint, kötelezettségvállalással terhelt előző évi előirányzat maradvány (+0,09 millió forint), többletbevételből +3,6 millió forint, dologi kiadásokról +0,7 millió forint. A 48/2013. (II. 21.) Korm. rend. 4. § alapján a szociális hozzájárulási adó befizetése miatt dologi kiadásra –4,4 millió forint került átcsoportosításra.

A járulékok maradványa 0,06 millió forint, a december havi kompenzáció utáni járulék, mely kötelezettségvállalással terhelt.

A dologi kiadások eredeti előirányzata 191,8 millió, módosított előirányzata 173,6 millió forint volt. A teljesítés 173,3 millió forint lett.

A változásra fedezetet nyújtott az előirányzat maradványból kötelezettségvállalással terhelt összeg (+0,3 millió forint), az NKA pályázatból +2,4 millió forint, valamint a többletbevételből adódó +0,4 millió forint, valamint a személyi juttatásból a számlázott szellemi tevékenység fedezetére +0,4 millió

forint. Az „Internáló táborok – Recsk” című kiállítás anyagának bővítésére, hazai és külföldi bemutatására a Szabadságharcosokért Közalapítványtól +0,6 millió forintot kapott a Levéltár. Járulékokról dologi kiadásokra a 48/2013. (II. 21.) Korm. rendelet. alapján +4,4 millió forint, intézményi beruházásra –11,2 millió forint, munkaadókat terhelő járulékokra –0,7 millió forint. A Szabadságharcosokért Közalapítványnak –0,8 millió forint, a 2013. évi XCII. tv. rendelkezése alapján zárolás miatt –14 millió forint került átcsoportosításra.

A dologi kiadás 2013. évi maradványa +0,3 millió forint, mely kötelezettségvállalással terhelt.

Az engedélyezett előirányzat szinten tartását a beszerzések teljes visszafogásával oldottuk meg. Nagymértékben csökkentettük az irodaszer beszerzés kiadásait. Az üzemanyag árának állandó emelkedése mellett nagy figyelmet fordítottunk a gépkocsi üzemanyag használatának normán belül tartására is. A folyóirat-rendelés csökkentésével, a szakmai és egyéb anyagok, készletek takarékos beszerzésével is figyeltünk a költségcsökkentés betartására.

Egyéb működési célú kiadások eredeti előirányzata 0, módosított előirányzat 0,9 millió forint, az előző évi kötelezettség vállalással nem terhelt előirányzat maradvány 0,1 millió forint, mely befizetésre került. A Szabadságharcosokért Közalapítvány részére 0,8 millió forint a reeski tábor anyagának 2012. évi külföldi bemutatásának elmaradása miatt visszautalásra került.

Az intézményi beruházási kiadások eredeti előirányzata 22,7 millió forint, módosított előirányzata 44,5 millió forint volt, melyből a teljesítés 44,5 millió forint.

A beruházási többletek fedezetére szolgált a kötelezettségvállalással terhelt előirányzat maradvány (+7,8 millió forint), a dologi kiadásokról átcsoportosított +11,2 millió forint, fordított ÁFA miatt +2,8 millió forint.

Immateriális javak vásárlására 0,9 millió forint a tiszalöki internálótábor kiállítási anyagainak 3D-re történő átkonvertálása. Elkészült a Kutató terem galéria résszel való bővítése, a beruházás 14,0 millió forintba került.

Nagy figyelmet fordítottunk a számítógépes hálózat működőképességének fenntartására, állandó fejlesztésére, melyre 10,3 millió forintot költöttünk. A teljesen elavult és már a bővítések miatt kinőtt telefonközpont cseréje, mely 4,0 millió forintba került. Szükségessé vált egy gépkocsi cseréje, az utolsó két évben a javításra fordított költsége igen magas volt, és még így sem tudtuk az autó üzembiztonságát biztosítani.

Az intézményi beruházás előirányzaton maradvány nem keletkezett.

A Levéltár 2013. évben felújítási kiadási előirányzattal nem rendelkezett, ilyen irányú kiadásai nem voltak.

Felhalmozási célú támogatási kölcsön nyújtása államháztartáson kívülre (lakáskölcsön) 2013-ban nem történt.

Intézményi működési bevételek, működési célú átvett pénzeszközök, támogatásértékű bevételek eredeti előirányzata 5 millió forint, a módosított előirányzat 11,4 millió, a teljesítés 11,4 millió forint volt.

Működési bevételek többletbevételből +3,6 millió forint, fordított ÁFA miatt +2,8 millió forint.

Működési célú átvett pénzeszköz 5,9 millió forint volt, mely az NKA pályázatból elnyert 4,9 millió forintból, valamint a Szabadsággharcosokért Közalapítványtól kapott 1 millió forintból tevődik össze.

Finanszírozási bevételek eredeti előirányzata 714.1 millió forint, módosított előirányzata 712,4 millió forint, a teljesítés 712,4 millió forint volt.

A támogatás előirányzat növekedés a 408/2012. (XII. 28.) és a 1159/2013. (III. 28.) Korm. határozat alapján kompenzáció címén és járulékaira kapott 3,7 millió forint, a 2012. évi 8,6 millió forint előirányzat maradvány felhasználása. Az előirányzat csökkenése a 2013.évi XCII. tv.-ben meghatározott zárolás (14 millió forint) miatt történt.

A 2013. évi előirányzat-maradvány főbb jogcímei:

Kötelezettség-vállalással terhelt előirányzat-maradvány: *0,6 millió forint, az alábbiak szerint:*

- személyi juttatások: 0,24 millió forint,
- munkaadókat terhelő járulék: 0,06 millió forint,
- dologi kiadások: 0,3 millió forint,
- intézményi beruházás: 0 millió forint.

Kötelezettség-vállalással nem terhelt előirányzat maradvány: 0 millió forint volt.

A Levéltárnak kincstári vagyonhasznosításból származó bevétele nem volt. Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem folytat.

A beszámolót a szervezeti egységek anyagai alapján összeállította: Bikki István

A Történeti Levéltár munkatársainak válogatott publikációs jegyzéke, 2013

BANDI ISTVÁN

Tanulmány önálló kiadványban

„A mi történetünk” – bencés diákok meghurcolása az 1950-es évek elején. In *Collectanea Sancti Martini*. A Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményeinek Értesítője. Szerkesztette: Dénesi Tamás, Dejsics Konrád. Pannonhalma, Bencés Kiadó, 2013. 132–180.

BANK BARBARA

Szerkesztett kötet

Utak és útkereszteződések. Ünnepi tanulmányok M. Kiss Sándor tiszteletére. Főszerkesztő: Kahler Frigyes. Budapest, Történelmi Ismeretterjesztő Társulat Egyesület, 2013. 631.

Tanulmányok önálló kiadványokban

A Börtönügyi Osztály története. In *A XIX–XX. századi magyar állam nemzetbiztonsági szervezetei. XXVII. magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencia*. Szerkesztette: Parádi József, Boda József, Simon F. Nándor. Budapest, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, 2013. 207–222.

Fedőneve „Marcsa” és „Sándor”. Az Államvédelmi Hatóság építkezései a kistarcsai és a recski internálótáborban (1949–1950). In *Rendszerváltások kortársa és kutatója*. Tanulmánykötet Izsák Lajos 70. születésnapjára. Szerkesztő: Feitl István, Sipos Balázs, Varga Zsuzsanna. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2013. 300–304.

Ejtőernyős kopjás harci bevetések, 1944–1945. In *Utak és útkereszteződések*. Ünnepi tanulmányok M. Kiss Sándor tiszteletére. Főszerkesztő: Kahler Frigyes. Budapest, Történelmi Ismeretterjesztő Társulat Egyesület, 2013. 203–209.

Tóth Ferencnek és társainak szökési ügye 1951. (Esettanulmány). In *A diktatúra évtizedei*. Tanulmányok, esszék, előadások. Szerkesztette: Horváth Miklós. Piliscsaba, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar Történelemtudományi Doktori Iskola, 2013. 61–75.

BARÁTH MAGDOLNA

Szerkesztett kötet

Lehallgatott kihallgatások. Rákosi és Gerő pártvizsgálatának titkos hangszalagjai, 1962. Társszerkesztő: Feitl István. Budapest, Napvilág Kiadó – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2013. 360.

Tanulmányok önálló kiadványokban

Az operatív nyilvántartás szervezete és rendszere, 1945–1990. In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962.* (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő, Bendegúz, Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 447–491. (Közelmúltunk hagyatéka)

Az államvédelem az egységes Belügyminisztériumban. In *Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából.* Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Krahulcsán Zsolt et al. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 11–32.

A Szovjetunióról alkotott kép változása a koalíciós években. In *Nyitott/zárt Magyarország. Politikai és kulturális orientáció 1914–1949.* Szerkesztette: Feitl István. Budapest, Napvilág Kiadó, 2013. 283–295.

Tanulmányok folyóiratokban

Célkeresztben az 56-os magyar emigráció. *Századok*, 2013/6. 1497–1511. Adalékok a magyar határvédelem/határőrség második világháború utáni újjászervezéséhez. *Betekintő*, 2013/4. http://www.betekinto.hu/2013_4_barath

Idegen nyelvű munka

Attempts to win and break up the Hungarian emigration. In *East Central Europe in Exile. Vol. 2. Transatlantic Identities.* Ed. Anna Mazurkiewicz. Cambridge, Cambridge Scholars Publishing, UK, 2013. 293–309.

BORVENDÉG ZSUZSANNA

Tanulmányok önálló kiadványokban

Egy államvédelmi alezredes szökése a kádári „liberalizmusból”. In *A diktatúra évtizedei.* Tanulmányok, esszék, előadások. Szerkesztette: Horváth

Miklós. Piliscsaba, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Történelemtudományi Doktori Iskola, 2013. 281–292.

BM II/12. Osztály (Országos Rejtjelközpont) In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962.* (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, 2013. 295–313. (Közelmúltunk hagyatéka)

BM II/13. (K-ellenőrzési) Osztály In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962.* (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, 2013. 315–335. (Közelmúltunk hagyatéka)

BM II/16. (Rádióelhárító) Osztály In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962.* (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, 2013. 337–347. (Közelmúltunk hagyatéka)

Tanulmányok folyóiratokban

Célszemély a Látóhatáron. Vámos Imre beszervezésének története. *Betekintő*, 2013/3. http://www.betekinto.hu/2013_3_borvendeg

Kitelepített, „kémek” *Betekintő* 2013/1. http://www.betekinto.hu/2013_1_borvendeg

CSEH GERGŐ BENDEGÚZ

Szerkesztett kötet

A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962. (Intézménytörténeti tanulmányok). Társszerkesztő: Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L’Harmattan Kiadó, 2013. 576. (Közelmúltunk hagyatéka)

Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából. Társszerkesztők: Krahulcsán Zsolt, Müller Rolf, Takács Tibor. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L’Harmattan Kiadó, 2013. 428.

Tanulmány önálló kiadványban

Oxfordi egyetemisták két útja a magyar forradalomba. In *Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából*. Szerkesztette Cseh Gergő Bendegúz, Krahulcsán Zsolt et al. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 187–197.

CSERÉNYI-ZSITNYÁNYI ILDIKÓ

Szerkesztett kötet

Kibányászott „lignitbűnök”. A Rákosi-korszak egy bányamérnökperének anatómiája. Szerkesztette, a bevezető tanulmányt és a jegyzeteket írta: Cserényi-Zsitnyányi Ildikó. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 253. (Közelmúltunk hagyatéka)

Könyvrész, fejezet

A Belügyminisztérium szervezeti változásai. In *Trójai faló a Belügyminisztériumban. Az ÁVH szervezete és vezérkara, 1953–1956*. Szerkesztette: Gyarmati György, Palasik Mária. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L'Harmattan Kiadó, 2013. 63–127. (Közelmúltunk hagyatéka)

GYARMATI GYÖRGY

Szerkesztett kötetek

Trójai faló a Belügyminisztériumban. Az ÁVH szervezete és vezérkara, 1953–1956. Társszerkesztő: Palasik Mária. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 506.

Másfél évtized. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára tizenöt éves, illetve 2012. évi működéséről. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2013. 101.

Bűnbak minden időben. Bűnbakok a magyar és az egyetemes történelemben. Társszerkesztők: Lengvári István, Pók Attila, Vonyó József. Pécs – Budapest, Kronosz Kiadó – Magyar Történelmi Társulat – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2013. 559.

Könyvrész, fejezet

Az ÁVH intézménytörténetének társadalmi-politikai környezete, 1953–1956. Társszerző: Palasik Mária. In *Trójai faló a Belügyminisztériumban*.

Az ÁVH szervezete és vezérkara, 1953–1956. Szerkesztette: Gyarmati György, Palasik Mária. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan, Budapest, 2013. 7–61.

Tanulmányok önálló kiadványokban

Az antropomorf lehallgató készülék 1952-ből, avagy mi haszna a mihaszna titkosszolgálati iratoknak. Szerkesztette: Bariska István, Mayer László. In *Határon innen, határon túl. Tanulmányok Tilcsik György 60. születésnapjára.* Szombathely, Vas Megyei Levéltár, 2012. 167–174.

A rendszerváltó fordulatokkal teli 20. század. Szerkesztette: Illés Andrea. In *Pillantás Magyarországra.* Budapest, Scolar Kiadó, 2013. 97–133.

Tizenöt éves az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára. In *Másfél évtized. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára tizenöt éves, illetve 2012. évi működéséről.* Szerkesztette: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2013. 5–18.

Ellenségek és bűnbakok kavalkádja Magyarországon, 1945–1956. Szerkesztette: Gyarmati György, Lengvári István et al. In *Bűnbak minden időben. Bűnbakok a magyar és az egyetemes történelemben.* Pécs – Budapest, Kronosz Kiadó – Magyar Történelmi Társulat – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára. 2013. 405–432.

Tanulmányok folyóiratokban

Újrahasznosított Március 15. *Múlt-kor*, 2013/1. 30–37.

Szabadlábban fogságban. Adalékok Bibó István 1963 utáni éveire. *Világosság*, 2013/1–2. 135–149.; Online: *Tolle Lege*, 2013/1. tollelege.elte.hu/sites/default/files/articles/gyarmatigyza_vegl.pdf

A nosztalgia esete a Kádár-korszakkal. *Korunk*, 2013/9. 77–90.; Online: *Metszetek*, 2013/2. metszetek.unideb.hu/files/01_gyarmati_gyorgy_0.pdf

A restaurációból konszolidációba vajúzó Kádár-rendszer egy epizódja. *Századok*, 2013/6. 1581–1598.

JOBST ÁGNES

Könyvrész, fejezet

A Történeti Levéltár munkatársainak válogatott publikációs jegyzéke, 2008–2012. In *Másfél évtized. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Tör-*

téneti Levéltára tizenöt éves, illetve 2012. évi működéséről. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2013. 50–89.

Tanulmányok önálló kiadványokban

Vasfüggöny – határnyitás – menekültügy. In *Falak és választóvonalak a történelemben*. Szerkesztette: Buhály Attila. Nyíregyháza, Nyíregyházi Főiskola Történettudományi és Filozófiai Intézete, 2013. 255–280. www.nyf-tfi.hu/konf/falak-es-valasztovonalak-a-kotet

Közterület elnevezések a Rákosi-korszakban. In *Társadalmi változások – nyelvi változások. Alkalmazott nyelvészeti kutatások a Kárpát-medencében*. Szerkesztette: Tóth Szergej. Budapest – Szeged, Magyar Alkalmazott Nyelvészek Egyesülete – Szegedi Egyetemi Kiadó Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, 2013. 380–384. (A MANYE kongresszusok előadásai, 9.)

Recenzió

Vasfüggöny Magyarországon. Sallai János: Egy idejétmúlt korszak lenyomata. = Abdruck einer versunkenen Epoche = An Impression of a Bygone Era. Budapest, Hanns Seidel Alapítvány, 2012. *Betekintő*, 2013/2. http://www.betekinto.hu/2013_2_jobst

KIS-KAPIN RÓBERT

Tanulmány önálló kiadványban

„Ugy éltem itt, mint a bugyborék a vízen...” Péter Gábor börtönben írt feljegyzései, 1954. május–augusztus. In *Titkos történetek*. Válogatás a *Betekintő* folyóirat első öt évfolyamából. Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Krahulcsán Zsolt et al. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L’Harmattan Kiadó, 2013. 145–186.

Tanulmány folyóiratban

Budapesti kitelepítettek Gyulaházán 1951–1953 között. *Betekintő*, 2013/1. http://www.betekinto.hu/2013_1_kis-kapin

KÓNYÁNÉ KUTRUCZ KATALIN

Tanulmány önálló kiadványban

A megbízottak, avagy a láthatatlan légió. In *Titkos történetek*. Válogatás a *Betekintő* folyóirat első öt évfolyamából. Szerkesztette: Cseh Gergő

Bendegúz, Krahulcsán Zsolt et al. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 57–68.

KÖBEL SZILVIA

Tanulmány önálló kiadványban

Egyházak, vallásfelekezetek törvényes elismerése 1945 után Magyarországon. In *Szabadegyházak, vallási kisebbségek és a diktatúrák a 20. században*. Budapest, Gondolat Kiadó, 2013. 136–182.

Tanulmányok folyóiratban

Szólásszabadság – szólás utáni szabadság. Véleményszabadság a nyolcvanas évek végén, Magyarországon, II. *Betekintő*, 2013/2.

http://www.betekinto.hu/2013_2_kobel

Szólásszabadság – szólás utáni szabadság. Véleményszabadság a nyolcvanas évek végén, Magyarországon, I. *Betekintő*, 2013/1.

http://www.betekinto.hu/2013_1_kobel

KRAHULCSÁN ZSOLT

Önálló kötet

A párt belügye. A politikai rendőrség és az MSZMP a korai Kádár-korszakban, 1956–1962. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L'Harmattan Kiadó, 2013. 256.

Szerkesztett kötet

Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából. Társszerkesztők: Cseh Gergő Bendegúz, Müller Rolf, Takács Tibor. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 428.

Tanulmányok önálló kiadványokban

Egy ipari kém az állambiztonság hálójában. Aradi István ügye, 1959–1960. In *Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából*. Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Krahulcsán Zsolt et al. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 257–296.

A BM KEOKH és Útlevíl Osztály. In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése, 1956–1962.* (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 349–379. (Közelmúltunk hagyatéka)

Pártszervezetek a politikai rendőrségen, 1956–1962. In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése, 1956–1962.* (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 527–543. (Közelmúltunk hagyatéka)

Recenziók

„Népfrontos kiegyezés”. Tabajdi Gábor: Kiegyezés Kádárral. „Szövetségi politika”, 1956–1963. Budapest, Jaffa Kiadó, 2013. *Betekintő*, 2013/4. http://www.betekinto.hu/2013_4_krahulcsan

A harmadik nyelv. (Takács Tibor: Besúgók a besúgásról. Ügynök visszaemlékezések a Kádár-korszakból. Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2013.) *Kommentár*, 2013/6. 113–118.

MÜLLER ROLF

Szerkesztett kötetek

Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából. Társ-szerkesztők: Cseh Gergő Bendegúz, Krahulcsán Zsolt, Takács Tibor. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 428.

A kormányzati ellenőrzés húsz éve 1993–2013. Budapest, Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, 2013. 114.

Könyvrész, fejezet

A „Rózsahegy-villa” története. In *A kormányzati ellenőrzés húsz éve 1993–2013.* Szerkesztette: Müller Rolf. Budapest, Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, 2013. 58–63.

Tanulmányok önálló kiadványokban

A fotótechnika alkalmazása a politikai rendőrségen. (Szervezettörténeti vázlat). In *Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt*

évfolyamából. Cseh Gergő Bendegúz, Krahulcsán Zsolt et al. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 83–98.

A BM II/10. (Operatív Technikai) Osztály. In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962.* (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 261–293. (Közelmúltunk hagyatéka)

Politikai rendőrség a második világháború utáni években (1945–1949). In *A XIX–XX. századi magyar állam nemzetbiztonsági szervezetei.* Szerkesztette: Parádi József, Boda József, Simon F. Nándor. Budapest, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, 2013. 171–190.

Tanulmányok folyóiratokban

A Magyar Államrendőrség Államvédelmi Osztályának szervezettörténete (1946. október – 1948. szeptember). *Betekintő*, 2013/3.

http://www.betekinto.hu/2013_3_muller

Ünneprontók a Kádár-korban. Variációk a hatalom pukkasztására. *Múlt-kor*, 2013/1. 46–51.

Ünnepel az ÁVH. Április 4-től október 6-ig. *Múlt-kor*, 2013/1. 38–43.

OKVÁTH IMRE

Szerkesztett kötet

A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962. (Intézménytörténeti tanulmányok). Társszerkesztő: Cseh Gergő Bendegúz. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 576. (Közelmúltunk hagyatéka)

Tanulmányok önálló kiadványokban

A BM II/1. (Katonai Elhárító) Osztály. In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962.* (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2013. 19–45. (Közelmúltunk hagyatéka)

A Katona Politikai Osztály szervezettörténeti vázlata 1945–1947. In *Utak és útkeresztveződések*. Ünnepi tanulmányok M. Kiss Sándor tiszteletére. Főszerkesztő: Kahler Frigyes; szerkesztő: Bank Barbara. Budapest, Történelmi Ismeretterjesztő Társulat, 2013. 249–257.

Tanulmány folyóiratban

A magyar katonadiplomácia újjászervezése az 1960-as években. *Felderítő Szemle*, 2013/2. 40–53.

ORBÁN-SCHWARZKOPF BALÁZS

Tanulmány önálló kiadványban

Egy túsdráma háttere. Magyar földmérők elrablása Irakban 1982-ben. In *Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából*. Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Krauhulcsán Zsolt et al. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 313–334.

Tanulmány folyóiratban

India-2. Egy magyar tengerjáró hajó titkos küldetése. *Betekintő*, 2013/2. www.betekinto.hu/2013_2_orban

ORGOVÁNYI ISTVÁN

Tanulmányok önálló kiadványokban

A Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnökségének szigorúan titkos állománya. In *Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából*. Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Krauhulcsán Zsolt et al. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 33–55.

Az állambiztonsági szervek hálózaton kívüli kapcsolatai. In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956-1962*. (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 493–507. (Közelmúltunk hagyatéka)

Tanulmányok folyóiratokban

A Magyar Ellenállási Mozgalom. Röpcédulázás Békéssámson községben. *Betekintő*, 2013/4. http://www.betekinto.hu_2013_4_orgovanyi

A kultúra és a tudomány az állambiztonsági iratok szemszögéből (1956–1989). *Betekintő*, 2013/2. http://www.betekinto.hu/2013_2_orgovanyi

PALASIK MÁRIA

Szerkesztett kötet

Trójai faló a Belügyminisztériumban. Az ÁVH szervezete és vezérkara, 1953–1956. Társszerkesztő: Gyarmati György. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 506. (Közelmúltunk hagyatéka)

Könyvrész, fejezet

Az ÁVH intézménytörténetének társadalmi-politikai környezete, 1953–1956. Társszerző: Gyarmati György. In *Trójai faló a Belügyminisztériumban. Az ÁVH szervezete és vezérkara, 1953–1956.* Szerkesztette: Gyarmati György, Palasik Mária. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 7–61. (Közelmúltunk hagyatéka)

Tanulmányok önálló kiadványokban

A BM II/3. (Hírszerző) Osztály. In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése, 1956–1962.* (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 47–103. (Közelmúltunk hagyatéka)

Azok az „ötvenes évek”. Társadalom a diktatúra prése alatt Magyarországon, 1950–1953. In *Társadalom – demokrácia – szolidaritás. Tanulmányok Kozáry Andrea tiszteletére.* Szerkesztette: Molnár Katalin. Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2013. 198–208.

Savanyú történet. A citrusfélék meghonosításának kísérlete Magyarországon az 1950-es évek elején. In *Rendszerváltások kortársa és kutatója. Tanulmánykötet Izsák Lajos 70. születésnapjára.* Szerkesztette: Feitl István, Sipos Balázs, Varga Zsuzsanna. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013. 326–331.

Tanulmány folyóiratban

A „szeretetteljes köszönet”. Csorba Jánosnak, Budapest 1945 utáni polgármesterének története. *Betekintő*, 2013/1. http://www.betekinto.hu/sites/default/files/2013_1_palasik

Idegen nyelvű munka

Politicheskie ubiystva v Vengrii vesnoi 1945 goda. = Political murders in Hungary in the spring of 1945. *Evropa, Mezhdunarodii almanac*, XII.. Tyumen University, Tyumen, 2013. 20–33.

PAPP ISTVÁN

Tanulmányok önálló kiadványokban

Kovács Imre szerepe a németellenes függetlenségi mozgalomban, 1941–1944.

In *Kovács Imre centenáriuma. Tudományos emlékülés a Politikatörténeti Intézetben*. Szerkesztette: Sipos Levente. Budapest, Napvilág, 2013. 92–107.

Fehér Lajos, Péter Gábor helyettese In *Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából*. Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Krahulcsán Zsolt et al. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 119–144.

A BM II/7. (Mezőgazdasági Elhárító) Osztály In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962*. (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan, 2013. 181–209. (Közelmúltunk hagyatéka)

A BM II/8. (Vizsgálati) Osztály In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962*. (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan, 2013. 211–236. (Közelmúltunk hagyatéka)

A BM II/9. (Környezettanulmányozó és Figyelő) Osztály In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962*. (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan, 2013. 237–259. (Közelmúltunk hagyatéka)

Tanulmányok folyóiratokban

Hibridkukorica és állambiztonság. *Betekintő*, 2013/4.

http://www.betekinto.hu/2013_4_papp

Veres Péter kapcsolódása a Magyar Közösség-ügyhöz. *Betekintő*, 2013/3.

http://www.betekinto.hu/2013_3_papp

A harmadik út harmadik útja – Kovács Imre helye a népi mozgalomban: 1934–1944. *Kommentár*, 2013/3. 59–70.

Tehetséggondozó intézmények a magyar felsőoktatás történetében. *Felsőoktatási Műhely*, 2012/4. 27–36.

Recenzió

A historikus észjárása – Romsics Ignác: Magyar sorsfordulók 1920–1989. Osiris, Budapest, 2012. *Kommentár*, 2013/2. 118–120.

PETRÁS ÉVA

Szerkesztett kötet

Weis István: *A mai magyar társadalom*. Szerkesztette és jegyzetekkel ellátta: Petrás Éva. Budapest, Gondolat kiadó, 2013. 186.

Könyvrész, fejezet

Weis István élete és pályája. In Weis István: *A mai magyar társadalom*. Budapest, Gondolat kiadó, 2013. 171–182.

Tanulmány önálló kiadványban

A Vatikán és a magyar katolikus értelmiség: A magyar katolikus értelmiség útja a kereszténydemokrácia felé. In *Nyitott/zárt Magyarország: Politikai és kulturális orientáció 1914–1949*. Szerkesztette: Feitl István. Budapest, Napvilág kiadó, 2013. 77–92.

Tanulmányok folyóiratokban

Társadalmi tanítás és szociális kérdés: Az egyház társadalmi tanításának recepciója a katolikus értelmiség körében. *Egyháztörténeti Szemle*, 2013/2. 3–19.

Weis István, „a javíthatatlan, semlegesíthetetlen, örök ellenség.” *Betekintő*, 2013/3. http://www.betekinto.hu/sites/default/files/2013_3_petras.pdf

Recenziók

Recenzió Szokolczai György–Szabó Róbert: Két kísérlet a proletárdiktatúra elhárítására; Barankovics és a DNP 1945–1949; Bibó és a DNP 1956. c. könyvéről. *Mérleg*, 2013/12. www.merleg-digest.eu

A kortárs és az utókor. Recenzió Szabó Ferenc: A Vatikán keleti politikája közéről. Az Ostpolitik színe és visszája c. könyvéről. *Mérleg*, 2013/8. www.merleg-digest.eu

A book review about Kurt Augustinus Huber: Katholische Kirche und Kultur in Böhmen. *Revue d'histoire ecclesiastique*, 2013/3–4. 225–227.

SOÓS MIHÁLY

Önálló kötet

„Susogók”. *Kisvárosi értelmiség és az 1945 előtti keresztény középosztály az államvédelmi szervek célkeresztjében*. Budapest, Hamvas Béla Kultúrakutató Intézet, 2013. 167.

Tanulmány önálló kiadványban

„Z”: egy megfigyelés története. Előkészületek az MHBK vezetőjének, Zákó Andrásnak erőszakos hazahozatalára. In *Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából*. Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Krahulcsán Zsolt et al. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 215–255.

SZ. KOVÁCS ÉVA

Tanulmányok folyóiratokban

„Kádár ügynökei terrorizálják Bécset...”, avagy hogyan raboljunk embert? *Betekintő*, 2013/4. http://www.betekinto.hu/sites/2013_4_kovacs

A magyar hírszerzés tevékenysége Ausztriában (1945–1965). *Betekintő*, 2013/2. http://www.betekinto.hu/2013_2_kovacs

SZŐNYEI TAMÁS

Megátkozott ember – Radics Béla, az állambiztonsági szolgálat „Szakállas” fedőnevű célszemélye. *Rubicon*, 2013/9–10. 152–157.

TAKÁCS TIBOR

Önálló kötet

Besúgók a besúgásról. Ügynök-visszaemlékezések a Kádár-korszakból. Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2013. 154.

Szerkesztett kötet

Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából. Társszerkesztők: Cseh Gergő Bendegúz, Krahulcsán Zsolt, Müller

Rolf. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 428.

Tanulmányok önálló kiadványokban

A BM II/5. (Belsőreakció-elhárító) Osztály. In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962.* (Intézménytörténeti tanulmányok.) Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2013. 123–152. (Közelmúltunk hagyatéka)

A BM II/6. (Ipariszabotázs-elhárító) Osztály. In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962.* (Intézménytörténeti tanulmányok.) Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2013. 153–180. (Közelmúltunk hagyatéka)

A kádári politikai rendőrség létrehozása (1956–1962). In *A XIX–XX. századi magyar állam nemzetbiztonsági szervezetei.* Szerkesztette: Parádi József, Boda József, Simon F. Nándor. Budapest, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, 2013. 223–238.

Tanulmányok folyóiratokban

Az állambiztonsági ügynökhálózat és az 1963-as amnesztia. *Betekintő*, 2013/3. betekinto.hu/2013_3_takacs

Kihagyott helyzetek. Magyar–szovjet válogatott labdarúgó-mérkőzések és a magyar állambiztonság. *Betekintő*, 2013/2. betekinto.hu/2013_2_takacs

Népszerűsítő cikkek

A Kossuth tér. *Rubicon*, 2013/11. 4–15.

Az MTK és az állambiztonság. „Zsidók” és „zsidózók” a Kádár-korszakban. *Szombat*, 2013/5. 13–14.

Recenzió

Szilánkok által homályosan. Tükörszilánkok. Kádár-korszakok a személyes emlékezetben. Szerkesztette Kovács Éva. Budapest, MTA Szociológiai Kutatóintézet – 1956-os Intézet, 2008. In *Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából.* Szerkesztette: Cseh Gergő

Bendegúz, Krahulcsán Zsolt et al. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 395–412.

TÓTH ESZTER

Tanulmány önálló kiadványban

A politikai és gazdasági hírszerzés szervezettörténete, 1945–1990. In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962.* (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 381–445. (Közelmúltunk hagyatéka)

UNGER GABRIELLA

Tanulmány önálló kiadványban

„Mi voltunk az első civilek a bevonulás után”. Magyar hírszerző tiszték prágai útja Csehszlovákia megszállása után 1968-ban. In *Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából.* Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Krahulcsán Zsolt et al. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 297–312.

Tanulmány folyóiratban

Talált tárgyak. Az állambiztonsági iratok különleges mellékletei. *Betekintő*, 2013/3. www.betekinto.hu/2013_3_unger

VÖRÖS GÉZA

Tanulmányok önálló kiadványokban

Az állambiztonság hálózaton kívüli információszerző technikái. In *Szabad-egyházak, vallási kisebbségek és diktatúrák Európában a 20. században.* Szerkesztette: Daniel Heinz, Rajki Zoltán, Simon Ervin. Budapest, Gondolat Könyvkiadó, 2013. 183–196.

Az egyházakban foglalkoztatott ügynökhálózat újjáépítése a korai Kádárkorszakban. In *A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése 1956–1962.* (Intézménytörténeti tanulmányok). Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Okváth Imre. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, 2013. 509–526. (Közelmúltunk hagyatéka)

„A palotában lévő kapcsolatunk jelentette...” Mindszenty József megfigyelése, 1945–1948. In *Titkos történetek*. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából. Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Krahulcsán Zsolt et al. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L’Harmattan Kiadó, 2013. 101–117.

Források a Magyarországi Bencés Rend 1945 utáni történetéhez. Bencések a politikai rendőrség dokumentumaiban. In *Collectanea Sancti Martini*. A Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményeinek Értesítője. Szerkesztette: Dénesi Tamás, Dejsics Konrád. Pannonhalma, Bencés Kiadó, 2013. 93–131.

Tanulmányok folyóiratokban

Az állambiztonság hálózaton kívüli információszerző technikái a levéltári források tükrében. *Levéltári Szemle*, 2013/1. 19–30.

„Bárkit el lehet ítélni...” Mindszenty bíboros Rákosi politikai rendőrségének célkeresztjében, 1945–1949. [I.] *Kommentár*, 2013/6. 77–91.

Sasik a viharban. Egy gyermekmentő pap meghurcoltatásai a diktatúra évtizedeiben. *Betekintő*, 2013/4. www.betekinto.hu/2013_4_voros

Recenzió

Püspökké lenni az Isten vagy az állambiztonság kegyelméből? Társszerző: Csatári Bence. *Credo*, 2013/1. 72–74. (Recenzió Korányi András: Hanem szeretni is. Káldy Zoltán püspöki szolgálata itthon és külföldön. Luther Kiadó, Budapest, 2012. könyvéről)

ZSIDAI ÁGNES

Tanulmány önálló kiadványban

Ügynökhalál Magyarországon. In *Bűnbak minden időben. Bűnbakok a magyar és az egyetemes történelemben*. Szerkesztette: Gyarmati György, Lengvári István et al. Pécs–Budapest, Kronosz Kiadó – Magyar Történelmi Társulat – Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, 2013. 524–544.

Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának kiadványai

A Történeti Hivatal 1997–1998. évi tevékenységéről. Beszámoló. [Felelős kiadó: Markó György]. [Történeti Hivatal], Budapest, 1999.

A Történeti Hivatal évkönyve, 1999. Szerkesztette Gyarmati György. Történeti Hivatal, Budapest, 1999. (Trezor 1.)

Beszámoló a Történeti Hivatal 1999. évi tevékenységéről. [Felelős kiadó: Markó György.] Történeti Hivatal, Budapest, 2000.

Államvédelem a Rákosi-korszakban. Tanulmányok és dokumentumok a politikai rendőrség második világháború utáni tevékenységéről. Szerkesztette Gyarmati György. Történeti Hivatal, Budapest, 2000. (Közelmúltunk hagyatéka)

Beszámoló a Történeti Hivatal 2000. évi tevékenységéről. Felelős kiadó: Markó György. Történeti Hivatal, Budapest, 2001.

A Belügyminisztérium Kollégiumának ülései, 1953–1956. I. kötet. Az 1953. július 28. és az 1954. június 22. közötti ülések. Összeállította, a jegyzeteket készítette és a bevezető tanulmányt írta Kajári Erzsébet. Szerkesztette Gyarmati György–S. Varga Katalin. Történeti Hivatal, Budapest, 2001.

Katonai perek a kommunista diktatúra időszakában, 1945–1958. Tanulmányok a fegyveres testületek tagjai elleni megtorlásokról a hidegháború kezdeti időszakában. Szerkesztette Okváth Imre. Történeti Hivatal, Budapest, 2001.

Beszámoló a Történeti Hivatal 2001. évi tevékenységéről. Felelős kiadó: Markó György. Történeti Hivatal, Budapest, 2002.

A Történeti Hivatal évkönyve, 2001–2002. Szerkesztette Gyarmati György. Történeti Hivatal, Budapest, 2002. (Trezor 2.)

Gyarmati György: *A politika rendőrsége Magyarországon a Rákosi-korszakban.* = *Die Polizei der Politik in der Rákosi-Ära in Ungarn.* PTE Történelem Doktori Iskola–Történeti Hivatal, Pécs, 2002. (Habilitációs Füzetek 1.)

Zord idők. A politikai rendőrség történetéből. ÁVO – ÁVH – III/III. *Rubicon*, 2002/6–7. *Rubicon*–Történeti Hivatal. (Változatlan utánnomás: *Rubicon*, 2007/1. különszám)

Beszámoló a Történeti Hivatal 2002–2003. évi tevékenységéről. Felelős kiadó: Markó György. Történeti Hivatal, Budapest, 2003.

Az átmenet évkönyve, 2003. Szerkesztette Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2004. (Trezor 3.)

Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára első (csonka) évének tevékenységéről (2003). Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2004.

Eörsi László: *A Széna tériek, 1956.* 1956-os Intézet–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2004.

Az átépítés éve. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2004. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2005.

A Belügyminisztérium Kollégiumának ülései, 1953–1956. II. kötet. Az 1954. július 13. és 1955. december 9. közötti ülések. Összeállította és a jegyzeteket készítette Kajári Erzsébet. Szerkesztette Gyarmati György–S. Varga Katalin. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2005.

Európai Kulturális Fórum és ellenfórum: Budapest, 1985. A dokumentumokat válogatta, a bevezetőt, a jegyzeteket írta Müller Rolf. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2005. (Közelmúltunk hagyatéka)

Standeisky Éva: *Gúzsba kötve. A kulturális elit és a hatalom*. 1956-os Intézet–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2005.

Ügynöklisták évadja. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2005. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2006.

A Belügyminisztérium Kollégiumának ülései, 1953–1956. III. kötet. Az 1956. január 18. és 1956. október 15. közötti ülések. Összeállította és a jegyzeteket készítette Kajári Erzsébet. Szerkesztette Gyarmati György–S. Varga Katalin. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2006.

Fényképek, 1956. Írta és összeállította Müller Rolf–Sümegei György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2006.

A statikus, nyugvó többség. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2006. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2007.

*Dilemmák a múlt perlése körül. Átvilágítás, információs kárpótlás, ügynök-
vadászat, múltfeltárás. Kiegészítés az Állambiztonsági Szolgálatok Törté-
neti Levéltára 2006. évi beszámolójához*. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2007.

*ÁVH – Politika – 1956. Politikai helyzet és az állambiztonsági szervek Ma-
gyarországon, 1956*. Szerkesztette Okváth Imre. Állambiztonsági Szolgála-
tok Történeti Levéltára, Budapest, 2007.

*Vallomások a holtak házából. Ujszászy István vezérőrnagynak, a 2. vkf.
osztály és az Államvédelmi Központ vezetőjének az ÁVH fogságában írott
feljegyzései*. Szerkesztette Haraszi György. Állambiztonsági Szolgálatok
Történeti Levéltára–Corvina Kiadó, Budapest, 2007.

Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára. (DVD). Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–Arcanum Adatbázis Kft., [Budapest], [2007].

Az 1956-os forradalom visszhangja a szovjet tömb országában. Szerkesztette Rainer M. János–Somlai Katalin. 1956-os Intézet–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2007.

The 1956 Hungarian Revolution and the Soviet Bloc Countries: Reactions and Repercussions. Edited by János M. Rainer–Katalin Somlai. 1956-os Intézet–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2007.

Tíz év után. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2007. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2008.

Állambiztonság és olimpia, 1956–1988. A dokumentumokat válogatta, a bevezetőt és a jegyzeteket írta Krauhulcsán Zsolt–Müller Rolf–Takács Tibor. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2008.

Rendszerváltás és Kádár-korszak. Szerkesztette Majtényi György–Szabó Csaba. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–Kossuth Kiadó, Budapest, 2008. (Távolodás és közelítések)

Azef levelei: 1893–1917. Egy kettősügynök hagyatékából. Szerkesztette Kolontári Attila–Lengyel Gábor. MOSZT–ÁBTL, Pécs–Budapest, 2008. (MOSZT Könyvek 2.)

Megrendült a világ. A Nagy Imre és társai elleni per hangfelvétele és szó szerinti leirata. (DVD) Szerkesztette Hanák Gábor–Szabó Csaba. Magyar Országos Levéltár–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–Országos Széchényi Könyvtár Történeti Interjúk Tára–Kossuth Kiadó Zrt., [Budapest], [2008].

Módosítójel. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2008. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2009.

A politikai rendészeti osztályok, 1945–1946. Főszerkesztő: Gyarmati György. Szerkesztette, a bevezetőt és a jegyzeteket írta Krahulcsán Zsolt–Müller Rolf. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2009. (Dokumentumok a magyar politikai rendőrség történetéből 1.)

Csapdában. Tanulmányok a katolikus egyház történetéből, 1945–1989. Szerkesztette Bánkuti Gábor–Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2010.

Állambiztonság és rendszerváltás. Szerkesztette Okvách Imre. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2010. (Közelmúltunk hagyatéka)

Iratprivatizálás, avagy a közelmúlt jövője. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2010. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2011.

Gyarmati György: *Kísértő közelmúlt, avagy a rendszerátalakítás egyik deficitje.* Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2011. (Közelmúltunk hagyatéka)

Müller Rolf: *Titkok – képek – nyolcvanas évek.* = *The Secret Pictures of the Eighties.* Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2011.

Várallyay Gyula: *Tévíton. Ügynökök az ötvenhatos diákmozgalomban Nyugaton.* 1956-os Intézet–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2011.

Eörsi László: *A „Baross köztársaság”, 1956. A VII. kerületi felkelőcsoportok.* 1956-os Intézet–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2011.

Gyarmati György: *A Rákosi-korszak. Rendszerváltó fordulatok évtizede Magyarországon, 1945–1956.* Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–Rubicon, Budapest, 2011.

Bánkuti Gábor: *Jezsuiták a diktatúrában. A Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya története, 1945–1965.* L’Harmattan Kiadó–Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya–Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2011. (Közelmúltunk hagyatéka)

Nemzedékváltás. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára 2011. évi működéséről. Felelős kiadó: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2012.

Prelude to Demolishing the Iron Curtain. Pan-European Picnic, Sopron 19 August 1989. Edited by György Gyarmati. L’Harmattan–Local Government of Sopron–Historical Archives of the Hungarian State Security, Sopron–Budapest, 2012.

Bank Barbara–Gyarmati György: *Recsk. Kényszermunkatábor, 1950–1953.* Kiállításkalauz. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2012.

Barbara Bank–György Gyarmati–Mária Palasik: *Recsk. The Hungarian GULAG, 1950–1953.* Historical Archives of the Hungarian State Security, Budapest, 2012.

Bank Barbara–Gyarmati György–Palasik Mária: *„Állami titok”. Internáló- és kényszermunkatáborok Magyarországon, 1945–1953.* Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2012.

A nagy testvér szatócsboltja. Tanulmányok a magyar titkosszolgálatok 1945 utáni történetéből. Szerkesztette Gyarmati György–Palasik Mária. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2012.

Big Brother’s Miserable Little Grocery Store. Studies on The Hungarian Secret Services after World War II. Ed by György Gyarmati & Mária Palasik. Historical Archives of the Hungarian State Security–L’Harmattan, Budapest, 2012.

Másfél évtized. Beszámoló az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára tizenöt éves, illetve 2012. évi működéséről. Szerkesztette: Gyarmati György. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2013.

Lehallgatott kihallgatások. Rákosi és Gerő pártvizsgálatának titkos hangszalagjai, 1962. Szerkesztette: Baráth Magdolna és Feitl István. Napvilág Kiadó–ÁBTL, Budapest, 2013.

Cserényi-Zsitnyányi Ildikó: *Kibányászott „lignitbűnök”. A Rákosi-korszak egy bányamérnökperének anatómiája.* Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2013. (Közelmúltunk hagyatéka)

Krauhulcsán Zsolt: *A párt belügye. A politikai rendőrség és az MSZMP a korai Kádár-korszakban, 1956–1962.* Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2013.

A megtorlás szervezete. A politikai rendőrség újjászervezése és működése, 1956–1962. Szerkesztette Cseh Gergő Bendegúz–Okváth Imre. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára–L’Harmattan Kiadó, Budapest, 2013. (Közelmúltunk hagyatéka)

Trójai faló a Belügyminisztériumban. Az ÁVH szervezete és vezérkara, 1953–1956. Társszerkesztő: Palasik Mária. Budapest, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L’Harmattan Kiadó, 2013. 506.

Titkos történetek. Válogatás a Betekintő folyóirat első öt évfolyamából. Szerkesztette: Cseh Gergő Bendegúz, Kraahulcsán Zsolt et al. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára – L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2013.

Betekintő. Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának internetes folyóirata. Megjelenik: 2007-től negyedévenként. Szerkesztők: Kraahulcsán Zsolt, Müller Rolf, Papp István. www.betekinto.hu

Felelős kiadó:
GYARMATI GYÖRGY
főigazgató

1369 Budapest, Pf. 367.
www.abtl.hu

Nyomdai előkészítés és kivitelezés:
Arcus Stúdió, Vác

ISBN